

Žalobce byl zasažen vojenským povozem, jež řídil žalovaný, tehdy voják v činné službě. Pro tuto neopatrnost byl žalovaný právoplatně odsouzen brigádním soudem pro přečin podle § 599 voj. tr. zák. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaném náhrady škody. Procesní soud první stolice uznal žalobní nárok důvodem po právu, odvolací soud vyhověl odvolání žalovaného potud, že uznal žalobní nárok důvodem po právu jen z polovice, a uvedl v otázce, o niž tu jde, v důvodech: Odvolací soud především z úřadu (§ 42 j. n. a §§ 240, 477 čis. 6 c. ř. s.) považuje za nutné zkoumati otázku přípustnosti pořadu práva, ježto žaloba směřuje proti osobě, jež prý v době činné vojenské služby při služebním výkonu žalobci způsobila škodu, a kde by tedy mohlo jíti o vyloučení pořadu práva podle dvorského dekretu ze dne 14. března 1806, čis. 758 sb. z. s. Ale podmínky tohoto předpisu tu nejsou. Žalobce zakládá žalobní nárok na tom, že žalovaný, když jako voják v činné službě řídil vojenský povoz naložený chlebem, rychlou a neopatrnou jízdou zavinil žalobcův úraz, pro kterouž neopatrnost byl také právoplatně uznán vinným přečinem podle § 599 voj. tr. zák. podle rozsudku brigádního soudu ze 17. dubna 1929. Žalovaný dopustil se tudíž trestného činu, z něhož se dovozuje jeho povinnost k náhradě škody. Trestný čin nelze považovati za úřední (služební) výkon ve smyslu cit. dv. dekretu, podle něhož jen žaloby pro úřední výkony státních zřízenců mají býti soudem odmítnuty. Pořad práva pro žalobcův nárok není tedy vyloučen.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalovaného a uvedl v otázce, o niž tu jde, v

důvodech:

Dovolatelovy vývody s hlediska důvodu podle § 503 čis. 4 jsou uplatněním důvodu zmatečnosti podle čis. 6 § 477 (čis. 1 § 503) c. ř. s., že bylo rozhodnuto o věci, která podle dvorského dekretu ze dne 14. března 1806, čis. 758 sb. z. s. nepřísluší na pořad práva. Řešiti jest otázku, zda jednání žalovaného, z něhož vyvozuje žalobce žalobní nárok, rychlá a neopatrná jízda, jež byla příčinou žalobcova úrazu, a pro niž byl žalovaný právoplatným trestním rozsudkem vojenského soudu uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle § 599 voj. tr. zák., jest úředním jednáním, které by vylučovalo žalobu u civilního soudu. Odvolací soud otázku tu právem zodpověděl záporně, neboť nešlo o nezákonné konání povinnosti úřední, nýbrž o trestný čin, zjištěný v trestním řízení, na který se nevztahuje uvedený dvorský dekret, jak bylo vyloženo v rozhodnutí čis. 7160 sb. n. s., na jehož důvody se stěžovatel k vůli stručnosti odkazuje.

#### Čís. 11394.

**Žaloba o náhradu za zohyzdění (§ 1326 obč. zák.) není předčasná proto, že žalobci nevznikla dosud škoda, ježto mu dosud neuchází výdělek. Stačí již průkaz možnosti, že bude zmrzačení brániti poškozenému v lepším zaopatření a v životním uplatnění.**

Náhradou za zohyždění jest rozuměti jen náhradu škody hmotné, majetkové. I muž může zohyždění znesnadniti uplatnění se v životě, bez ohledu na jeho pracovní způsobilost. Škoda u zohyžděného muže, vznikající právě zohyžděním, může se objeviti i v tom, že při výdělkové schopnosti nebude s to snadno naléztí zaměstnání a nebude s to zvoliti i povolání. Náhradu za zohyždění lze vyměřiti za budoucně ucházející výdělek rentou, při jejíž určení se přihlédne i k zohyždění, nebo zvláštní náhradou. Záleží na volném uvážení soudu, zda náhradu přisoudí rentou či jednorázově podle okolností případu. Je-li poškozený bezruký mrzák, jest přisouditi jednorázovou náhradu. Vyhradil-li si poškozený domáhati se budoucně ucházejícího výdělku, nelze vyměřiti náhradu za zohyždění tím způsobem, že se nahradí poškozenému, co mu pravděpodobně ujde na budoucím výdělku, kapitalisováním ročního výdělku průměrného dělníka.

(Rozh. ze dne 11. února 1932, Rv I 1972/30.)

Žalobce se těžce popálil, vsáhnuv dovnitř elektrického transformátoru (viz čís. sb. 8593). Při úrazu byly žalobci, tehdy ani ne desítiletému, upáleny ruce, takže mu zůstaly jen pahýly. Žalobě o náhradu 80.000 Kč za zohyždění vyhověly o b a n i ž š í s o u d y potud, že přisoudily žalobci 45.000 Kč.

N e j v y š š í s o u d vyhověl dovolání žalované potud, že přisoudil žalobci jen 30.000 Kč.

### D ů v o d y:

Dovolatelka má neprávem za to, že žaloba o náhradu za zohyždění měla býti zamítnuta pro tentokrát, protože žalobci ještě nevznikla škoda, ježto prý mu ještě neuchází výdělek. Jednak nejde o náhradu výdělku, který žalobci budoucně ujde (podle § 1325 obč. zák.), nýbrž o náhradu za zohyždění podle § 1326 obč. zák. Zákon sám nařizuje, by se hradil výdělek, který poškozenému budoucně ujde a by se přihlíželo k budoucí možnosti poškozeného se uplatniti (se zaopatřiti), takže přímo sám připouští, by se nahrazovala škoda, která teprve v budoucnosti vzejde na výdělku i na možnosti zaopatření. Proto není žaloba o náhradu za zohyždění předčasná. Rovněž nelze přisvědčiti názoru dovolatelky, že nejsou splněny předpoklady pro určení výše náhrady za zohyždění. Jest zjištěno, že se žalobce při některých životních úkonech a potřebách neobejde bez cizí pomoci, že je mu nemožno voliti si povolání svobodně a že nebude k určitým pracem vůbec způsobilý. Okolnost, že není zcela jisto, k jakému zaměstnání se bude po výcviku hoditi, nebrání určení výše náhrady za zohyždění, ana se náhrada neurčuje rentou zároveň s náhradou výdělku budoucně ucházejícího. Také není správné, že je žalobce za zohyždění dostatečně odškodněn přiznáním renty za zvýšený náklad vychovávací a vyživovací. Vždyť mu tato renta byla přiznána jen do 14. roku a nejsou jí hrazeny hmotné újmy, jež žalobci budoucně vzejdou na možnosti lepšího zaopatření. Náhradu za zohyždění

nevyklučuje ani prohlášení žalovaného, že žalobce umístí ve svém podniku. I když se neuvažuje o závaznosti takového prohlášení, neuvádí žalovaná, jaký plat žalobci poskytne, žalobce také není ani povinen u ní přijmouti zaměstnání, které nebude jeho schopnostem vyhovovati a platově ho přiměřeně neuspokojí. Lze sice přisvědčiti žalované, že neuznala nárok žalobcův tím, že zaplatila na škodu ze zohyzdění 20.000 Kč, do plné výše 45.000 Kč, ale zajisté uznala ji aspoň do výše 20.000 Kč. Aby se mohla správně posouditi po právní stránce výše náhrady za zohyzdění, nutno si ujasniti, jaká škoda má jí býti nahrazena, kdy nárok takový vzniká a jak jej nutno hraditi. Podle § 1325 obč. zák. jest tomu, kdo byl na těle poškozen, nahraditi výdělek již ušlý a, stal-li se nezpůsobilý k výdělku, výdělek, který mu budoucně ujde. Podle § 1326 obč. zák., jest-li poškozený zlým nakládáním zohyzděn, musí, zejména, je-li ženou, býti přihlédnuto k tomu, pokud jeho lepšímu zaopatření (uplatnění) tím m ů ž e býti zabráněno. Náhradou za zohyzdění jest rozuměti jen náhradu škody hmotné, majetkové. Zákon patrně rozeznává škodu na budoucně ušlém výdělku od škody ze zkrácení možnosti lepšího zaopatření. Tomu svědčí již to, že zdůrazňuje lepší zaopatření osobě ženské, mysle patrně na zhoršení vyhlídky na sňatek, jímž se v době vzniku zákona žena pravidelně zaopatřovala, protože tehdy živnostenská výdělečná činnost žen byla řídkou výjimkou. Zákon chce tedy, by se zohyzdění ženě, třebaže ani její pracovní způsobilost nebyla dotčena, dostalo náhrady i za to, že se nebude moci vůbec zaopatřiti sňatkem a uplatniti se v manželství, nebo, pokud jí to bude stíženo. Náhradou se jí má sňatek po případě umožniti, nebo za ušlou možnost dáti odškodnění. Ale i muži může zohyzdění znesnadniti uplatnění v životě, bez ohledu na jeho pracovní způsobilost, protože mu může stížit, by si opatřil výdělek a jinak se v životě uplatnil. Zohyzděního zaměstnavatel tak snadno nepřijme, i když jest práce schopen, a pokud zohyzděný ještě si nezvolil povolání, znemožňuje mu zohyzdění po případě volbu povolání výhodnějšího, kterému by se jinak mohl věnovati. Škoda u zohyzděního muže ze zohyzdění může se objeviti jednak ve zmenšeném budoucím výdělku nebo v jeho znemožnění vůbec, ale může se objeviti i v tom, že při výdělkové schopnosti nebude s to snadno naléztí zaměstnání a nebude s to zvoliti povolání. Náhradu za zohyzdění lze vyměřiti za budoucně ucházející výdělek rentou, při jejímž určení se přihlédne i k zohyzdění, nebo zvláštní náhradou; zákon v té příčině meze neklade. Nelze souhlasiti s názorem dovolatelky, že náhradu bude lze vyměřiti teprve, až se zjistí, jaké výdělečné způsobilosti žalobce nabude zvláštní výchovou jako mrzáček. Již dnes může mu vaditi zmrzačení v životním uplatnění proto, že si některé životní úkony bez cizí pomoci neobstará, že nebude vůbec k určitým pracím a povoláním schopen a tak je značně omezena jeho možnost se zaopatřiti, zejména volbou výnosnějšího povolání. Dostane-li se žalobci výchovou přece způsobilosti k zaměstnání a bude-li si moci vydělati, může to míti vliv na výměru budoucně mu ucházejícího výdělku, jenž však není předmětem tohoto sporu. Ale to nevadí určení náhrady za potřebu osobní obsluhy

a za zmařenou možnost volby výnosnějšího povolání. Při náhradě podle § 1325 obč. zák. jest sice potřebí průkazu, že žalobce podle vší pravděpodobnosti bude zkrácen na výděлку, ale při náhradě podle § 1326 obč. zák. stačí již průkaz možnosti, že žalobci zmrzačení bude brániti v lepším zaopatření a v životním uplatnění (srov. čís. 6170, 8421, 9377, 5775 sb. n. s.). Při náhradě podle § 1325 obč. zák. jest vyměřiti náhradu pravidelně rentou. Jednorázová výměra mohla by vésti k obohacení, kdyby poškozený nabyl později neočekávané pracovní způsobilosti nebo předčasně zemřel, a proto lze jednorázové odškodnění za budoucně ucházející výdělek poskytnouti jen se souhlasem zavázaného. Ale při náhradě podle § 1326 obč. zák. záleží na volném uvážení soudu, zda náhradu přisoudí rentou či jednorázově podle okolností případu. V souzeném případě se žalovaná nebránila jednorázové náhradě, napadá jen její výši, míníc, že by mohl žalobce býti obohacen. Dovolací soud shledává odůvodněným přisouzením jednorázové náhrady. Žalobce jest bezruký mrzák, který si bude stěžiti s to opatřiti zaopatření v cizí službě. Jest proto na místě, by se mu odškodněním umožnilo založení samostatného povolání buď v zemědělství nebo jinak, a k tomu bude potřebovati kapitálu najednou. Nelze však souhlasiti se způsobem, jak výši náhrady určily nižší soudy, totiž kapitalisováním ročního výděлку obyčejného dělníka. Žalobce nežádá náhradou za zohyždění škodu na výděлку, který mu budoucně ujde. To vyloučil sám, vyhradiv si žádati alimentární rentu pro budoucí neschopnost k výděлку, vzav v tom směru zpět žalobu o náhradu po 14. roku s výhradou, podati ji znovu. Tak omezil sám náhradu na zohyždění na náhradu škody vedle toho, co mu budoucně ujde na výděлку, kterého by podle vší pravděpodobnosti mohl dosíci jako dělník. Omezil tedy náhradu na jinou škodu, na př. za potřebu osobní obsluhy a za zmenšenou možnost volby povolání a dosažení zaměstnání. Proto ke ztrátě budoucího výděлку, pokud ho žalobce bude schopen, a ke schopnosti, jaké dosáhne zvláštní výchovou proti pravděpodobnému výděлку dělníka, jímž by se byl stal podle vší pravděpodobnosti, bylo by lze přihlédnouti teprve při úpravě škody na budoucím výděлку. Není tedy v souhlasu se zákonem, vyměřily-li nižší soudy náhradu za zohyždění vedle budoucně ucházejícího výděлку, který si žalobce vyhradil žádati, právě tím způsobem, že nahrazují, co žalobci na budoucím výděлку pravděpodobně ujde, kapitalisováním ročního výděлку průměrného dělníka. Pro náhradu za zohyždění jest zjištěno, že žalobce by i za nejnepříznivějších okolností mohl zastati místo spolehlivého dělníka, že by si mohl voliti zaměstnání v řemeslné živnosti nebo v obchodu nebo jako zřízenec ve službě a tato volba je mu znemožněna, že jest ohroženo jeho zdraví zmrzačením, že tělesná vada působí škodlivě i na jeho mysl a vůli, že nemůže v žádném oboru vyhověti plně, že v živnostech není proň možnosti povolání a ke službě kancelářské hodí se jen částečně. V úvaze těchto okolností shledává dovolací soud jako náhradu za znemožnění volby povolání a za stíženou možnost nalézati zaměstnání vůbec jako přiměřenou náhradu částku 40.000 Kč. Ježto pak žalobce nese škodu z jedné čtvrtiny, přísluší mu jako náhrada

30.000 Kč. Je nesporné, že žalovaná složila pro žalobce u poručenského soudu jako náhradu za zmrzačení 20.000 Kč a proto je povinna doplatiti žalobci ještě 10.000 Kč.

### Čís. 11395.

**Zrušení exekuce povolené za vyrovnacího řízení o dlužníkově jmění může se dlužník domáhati jen žádostí podle § 39 čís. 2 ex. ř., nikoliv žalobou.**

(Rozh. ze dne 11. února 1932, Rv I 2192/30.)

Žalobu dlužníka proti vymáhajícímu věřiteli, by byla exekuce vedená žalovaným proti žalobci prohlášena za nepřipustnou a by byla zrušena, ježto o jmění žalobcově bylo zahájeno vyrovnací řízení, procesní soud první stolice zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů i s předchozím řízením a odmítl žalobu.

### Důvody:

Odvolací rozsudek seznává správně, že žaloba je založena na ustanovení § 10 vyr. ř., domáhajíc se nepřipustnosti exekuce, protože byla povolena a vedena za trvání vyrovnacího řízení zahájeného proti žalobci jako vyrovnávacímu dlužníku na jeho věci, ačkoli podle § 10 vyr. ř. na věcech dlužníkovi náležejících nelze nabýti soudcovského zástavního práva. Žalobce přivádí tudíž k platnosti důvod pro zrušení exekuce podle § 39 čís. 2 ex. ř. Nejvyšší soud vyložil již opět (sr. zejm. rozh. č. 4650, 4833, 6587 sb. n. s.), že zrušovací důvod ten lze uplatnit jen žádostí a nikoli žalobou. Jest tudíž o takové žalobní žádosti pořad práva nepřipustný. Bylo proto postupovati podle § 42 první odstavec j. n.

Nepřipustnost exekuce samu o sobě, na příklad podle § 35 ex. ř., ovšem lze — přes opačný názor dovolatelův — přivést k platnosti i žalobou, jak plyne z rozh. čís. 9048 sb. n. s.

### Čís. 11396.

**Nekalá soutěž (zákon ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n.).**

**Jest připustiti příkrasy a nadsázky reklamy. Reklama nesmí se však tak dalece dotýkatí zájmů jiných soutěžitelů, by byli ohroženi ve vlastní soutěži.**

**Tomu tak není, omezí-li se jen na tvrzení zcela povšechná nepřipouštějící srovnání s jinými výrobky a vylučující proto klamavost.**

(Rozh. ze dne 12. února 1932, R I 1052/31.)

Žalující firma vyráběla železné drátěné zboží, nábytek a dětské vozíky ve Varnsdorfu, žalovaný vyráběl dětské vozíky v Liberci. Žalovaný